

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 1 7 1 6 4 1 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

TEORIJA IN ZGODOVINA DRAME IN GLEDALIŠČE

Izpitna pola

Četrtek, 1. junij 2017 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

Priloga z odlomkoma iz dramskih besedil (A in B) je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 14 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 2 prazni.

Odlomek iz dramskega besedila (A)

GIOVANNI: Kaj pa sploh iščete?

POROČNIK: Dajte no, saj ne živite v oblakih. Gotovo veste, to itak že vsi vejo, da so danes naskočili blagovnico. Na tisoče žensk, pa tudi moških, je nakupilo gore blaga po močno znižanih cenah ... mnogi sploh niso plačali. Iščemo nakradeni plen, oziroma če vam je tako ljubše, blago, za katero so veljali previsoki popusti.

GIOVANNI: In to iščete tukaj pri meni? Hočete reči, da sem tat, baraba in malopridnež?

POROČNIK: Mislite si, kar vas je volja. To ni moja stvar. Dobil sem jasen ukaz in moram ga izvršiti.

GIOVANNI: Saj vam ne branim ... samo opozoril bi, da je to provokacija. Še hujše: nategniti nas hočete! Najprej si prizadevate, da crknemo od lakote, potem pridete pa še zafrkavat. Glejte, kaj mi je ostalo za pod zob: hrana za pse in mačke! *Ponudi konzervo Poročniku.*

POROČNIK: Kaj?!

GIOVANNI: No, pogledajte ... vohate, kakšna svinjarija? Ne moremo si več privoščiti človeka vredne hrane ... tudi zato, ker je preprosto zmanjka ... zaplenijo jo! Ker vse stane več ko oko iz glave ... zajčje glave! *Pomoli Poročniku pod nos vrečko z zamrznjenimi glavami.*

POROČNIK: A se prav zares hranite s takimi rečmi?

GIOVANNI: Sploh ni slabo, veste! Smem ponuditi? Izvolite ... še dve kapljici limoninega soka, pa boste zlahka prebavili, kot homogeniziran mačji drek! Kar pokusite! Pomaga proti išiasu.

POROČNIK: Ne, hvala ... pred rednimi obroki ponavadi ne bruham.

GIOVANNI: Že razumem ... Naj vam rajši pripravim slatno župco iz prosa za kanarčke?

POROČNIK: Prosa za kanarčke? Me zafrkavate?

GIOVANNI: Niti slučajno, tukaj ga imate: kila je po dvesto lir ... najprej se malo nakrmite ... potem prepevate: pi, pi! Na nogah zrasedo krempeljčki ... *Posnema petelinje šopirjenje.* In se spremenite v pernatega uslužbenca javne varnosti! V "petelinčka"*, kot se reče! Čisto pravi petelinček boste!

POROČNIK: Očitno vam pa res trda prede! Saj ne, da bi bilo z našimi plačami kaj lažje; tudi moja žena, ta reva, komaj veže skupaj konec s koncem! Ob vsem tem, kar moram požreti v kasarni ... Popolnoma vas razumem. In ... tega sicer ne bi smel reči, ampak razumem tudi okoliške ženske, ki so danes izsilile razprodajo. Prav imajo ... pri sebi se strinjam z njimi: tatvini lahko kljubuješ edino z razlastitvijo!

GIOVANNI *zaprepaden, ga nejeverno gleda*: Kako, kako ... prav jim dajete?!

POROČNIK: Ja, seveda ... to itak ne vodi več nikamor! Mogoče ne boste verjeli, ampak gnusno se mi zdi, da moram tukaj igrati policista ... in ukvarjati s to svinjsko preiskavo. Komu na čast?

Špekulantskim prasicam, ki želijo izstradati uboge ljudi, grabežljivcem in tatovom ... Oni so tatovi! *Si sname kapo.*

* Lombardijski narečni izraz poulé označuje policista. (op. prev.)

Odlomek iz dramskega besedila (B)

GIOVANNI: A! Končno! Sem bil že v skrbeh! Že pol ure mi tega ni nihče rekel! Zdaj je krog sklenjen! Če si še ti, Margherita, želiš malo zmerjati ... potem kar izvoli! *Antoniji, po krajšem premoru.* Tepček, a? Saj se strinjam ... zgledam res ko tepček, ampak v resnici nisem tak. Nisem slep, čisto jasno mi je, kako stojijo stvari: politika moje stranke postaja vse bolj podobna kuhinji ... ves ta mišmaš s krščansko demokracijo ... samo zato, da bi prišli na oblast. Prej smo bili v opoziciji ... Pa krščanska demokracija? Stranka ničvrednežev in tatov, mafijcev ... Zdaj, ko se je pokazala možnost, da bi šli z njimi v vlado, pa nenadoma odkrivajo, da je krščanska demokracija prežeta z ljudskim duhom ... da je sodelovala v odporu, mogoče celo v revoluciji! Dosti delavcev je upravičeno zgubilo živce! Tudi jaz sem najprej zgubil živce in šele potem začel razmišljati o vsem skupaj. V resnici sploh nisem jezen nate ... ampak nase, pa na nemoč, ki jo čutim ... na občutek, da so me nategnili ... Ker stranka v tem trenutku ni tukaj ... z nami ... ni na ulici z obupanimi ljudmi! ... Jutri bomo pa najbrž v časopisu označeni kot množica izgrednikov!

ANTONIA: Kaj se dogaja s tabo, Giovanni? Sploh te ne prepoznam več! Si čisto iz sebe ali kaj?

GIOVANNI: Ne, vedno sem tako razmišljal ... čeprav se v bistvu strinjam s tabo: mežnarski kompleks imam ... nikoli si nisem upal govoriti na glas ... vedno sem igral dvornega norčka. Če smo že pri tem, ti lahko povem še nekaj: tudi midva z Luigijem sva kradla! *Se približa postelji in privleče plen na dan.* Glej, tukaj pod posteljo ... vrečke s sladkorjem in moko!

ANTONIA *zares začudena*: Ti si kradel?!

LUIGI (*se približa in mu pomaga*): Ja, ampak do tega je prišlo šele takrat, ko sem mu povedal, da so nas začasno vrgli na cesto!

GIOVANNI: Ne, to je bila samo kaplja čez rob ... že lep čas se je nabiralo. *Antoniji.* Glej ... glej, koliko reči ... Ej, kakšno razkošje! Joga-efekt deluje, čeprav stojim na nogah! Ampak to še ni vse: naj ti izdam, da to sploh ni nobena zibka, ampak pokrov krste! Takoj ti jo pokažem, če mi bo Luigi pomagal; tega sem se domislil zato, da sva lahko odnesla reči. *Gre proti omari. Antonia in Margherita ga skušata zaustaviti.*

ANTONIA: Ne, stoj, kaj pa počneš?!

GIOVANNI: Tisto, kar je prav ... vse moraš zvedeti ... *Z Luigijevo pomočjo odstrani krsto. Pokaže se Brigadir, ki prihaja k zavesti.*

GIOVANNI in LUIGI: Brigadir!!

BRIGADIR: Spregledal sem! *Stopi iz omare.* Spregledal sem! Sveta Evlalija mi je odpustila ... mi naklonila svojo milost! ... *Opazi svoj trebuh.* Trebuh? Noseč sem! Joj, blagoslovljena sveta Evlalija ... tudi za to se moram zahvaliti samo tebi ... mati sem ... mati! *Steče ven.* Hvala ti, sveta Evlalija, hvala!

GIOVANNI: Kakšen dan je pa danes? Dan obujenih mrtvecev? Noseč karabinjer!! Blagoslovljene naj bojo njihove zasluge za narod! *Zunaj je slišati streljanje in krike.* *Giovanni steče k oknu.* Glejte, ženske razkladajo reči s tovarnjakov. Policija strelja!

LUIGI: Ja, ampak tisti fantje na strehah ... s čim vse jih obmetavajo ... s strešniki ... opekami!

ANTONIA: In tam ... tam ... je ženska z lovsko puško ... na tistem oknu ... strelja!

GIOVANNI: Policaji ne streljajo več v zrak .. zadeli so nekega fanta ...

MARGHERITA: Bojo torej res začeli pobijati nedolžne ljudi kot v Reggio Emilii?*

Vsi štirje se gnetejo pri oknu in zmerjajo.

* Pokol s štirimi mrtvimi. (op. D.F.)

1. Dopolnite spodnje besedilo.

Odlomka sta vzeta iz dramskega besedila Daria Foja z naslovom _____
_____. Izvorno besedilo je nastalo leta _____ in bilo
3. oktobra premierno uprizorjeno v milanski _____. Besedilo, iz
katerega sta odlomka A in B, je bilo napisano leta _____. Ljubljanska praizvedba
dramskega besedila je bila 19. aprila _____. Režiser ljubljanske uprizoritve je bil
_____.

(6 točk)

2. Navedite, koliko individualiziranih dramskih oseb predvideva seznam oseb iz uvodnih didaskalij
dramskega besedila, iz katerega sta odlomka A in B, in navedite, katere vloge igra isti igralec.

(5 točk)

3. Obkrožite pravilna odgovora in ju utemeljite.

Ali lahko samo iz seznama oseb v uvodnih didaskalijah dramskega besedila, iz katerega sta
odlomka A in B, predvidevamo širše okolje, kraj in čas dogajanja ali ne?

DA   NE

Utemeljitev:

---

(4)

So na tem seznamu navedene vse osebe, s katerimi se protagonisti pogovarjajo?

DA   NE

Utemeljitev:

---

(3)
(7 točk)

4. Dopolnite in odgovorite.

Slika 1

Na sliki 1 je maska iz commedie dell'arte, ki jo nosi stalni lik, imenovan _____.

(1)

Opišite ga:

Protagonistu dramskih odlomkov A in B je ime Giovanni. Utemeljite, zakaj ta dva lika lahko primerjamo.

(2)

---

(2)
(5 točk)

5. Obnovite in komentirajte, o čem govori Dario Fo v prologu dramskega besedila, iz katerega sta odlomka A in B.

(4 točke)

6. Odgovorite, ali odlomka nakazujeta, poglobljata ali razrešujeta dramsko dogajanje. Utemeljite svojo izbiro.

Odlomek A: _____

---

(2)

Odlomek B: _____

---

(2)
(4 točke)

7. Razložite načinovno popačenje kot komično strategijo in ga utemeljite s pomočjo odlomka A.

(3 točke)

8. Odlomek A lahko razdelimo na dva dela. Izpišite didaskalijo, ki odlomek prelamlja. Se je Giovanni tako vedel že prej?

(3 točke)

9. Označite dramsko situacijo, v kateri se dramska oseba Poročnik znova pojavi, in določite njeno dramaturško vlogo.

(2 točki)

10. Obkrožite, katero vrsto komične strategije je uporabil avtor v odlomku B, kjer komičnost ne deluje povsem brez poznavanja sobesedila komedije.

Alazonična strategija   ironična strategija

Razložite sobesedilo komične situacije, povezane z nosečim brigadirjem.

(3 točke)

11. Iz odlomka B izpišite, kako se Giovanni eksplicitno označuje.

(5 točk)

12. Na sliki 2 so štirje igralci Mestnega gledališča ljubljanskega, ki so igrali v slovenski praizvedbi dramskega besedila, iz katerega sta odlomka A in B. Povežite njihova imena z njihovimi vlogami v uprizoritvi.

Slika 2

Jurij Drevenšek	Margherita
Iva Krajnc	Antonia
Mojca Funkl	Luigi
Uroš Smolej	Giovanni

(4)

Dramsko dogajanje se razvija okoli dveh parov. Navedite najmanj dve podobnosti in dve razliki med paroma.

---

(4)
(8 točk)

13. Med naslovi dramskih besedil obkrožite tiste, ki jih je napisal Dario Fo.

A Šest oseb išče avtorja	E Henrik IV.
B Hudič z zizki	F Naključna smrt nekega anarhista
C Hrup za odrom	G Bolha v ušesu
D Burkaški misterij	H Johan Padanski odkriva Ameriko

(4 točke)

14. Dokončajte poved.

V Ljubljani, v EG Glej, je bila istega leta, ko je nastalo in bilo izvedeno dramsko besedilo, iz

katerega sta odlomka A in B, premiera ludistične komedije z naslovom _____

_____.

(1 točka)

M 1 7 1 6 4 1 1 1 1 1

Prazna stran

Prazna stran